

Voorwoord bij de eerste druk

Dit boek heet nieuwe deelnemers aan de Nederlandse samenleving van harte welkom! Door wat voor een land en wat voor een bevolking worden zij welkom geheten? Dat zal niet voor iedere gebruiker van dit boek even duidelijk zijn. Hoe krijg je houvast in een nieuw land met een eigen cultuur, heel veel regels en onbekende gebruiken?

Toen ik met mijn partner naar voormalig Oost-Duitsland verhuisde, moest er heel veel worden geregeld. Veel energie ging er naar papieren zaken, maar ook kleine zaken, zoals het zoeken naar schildersplakband, kostten tijd en vroegen veel van ons geduld. Onze aanpak: veel eropuit gaan, veel rondvragen, hulp zoeken, creatief zijn en niet in paniek raken. We hadden niet verwacht veel moeilijkheden te krijgen, we spraken tenslotte de taal en de cultuur leek zo veel op de Nederlandse. Toch kwamen we voor onverwachte uitdagingen te staan. Mijn partner moest bijvoorbeeld een Duitse bankrekening openen voor zijn salarisuitbetaling. Dus gingen we naar een bank in de veronderstelling dat even te regelen. Daar bleek een Nederlands paspoort niet genoeg te zijn en moest een verblijfsvergunning worden overlegd. Prima, dat moest toch, we hadden alleen een andere volgorde gepland in het regelen van de papieren. Voor die verblijfsvergunning was een ziektekostenverzekering nodig. Opnieuw geen probleem, ook dat wilden we al doen. Het werd pas lastig toen bleek dat voor die ziektekostenverzekering een Duitse bankrekening nodig was!

Hoe zitten onze regels in elkaar? Wat is handig om meteen te regelen, wat kan even wachten? En wat zijn de gebruiken? Als je om 5 uur bij iemand wordt uitgenodigd, is dat dan om thee te drinken of is het een etentje? Wat doe je als je burens een baby hebben gekregen? Dit boek beantwoordt vele van deze vragen, die nieuwkomers zeker zullen hebben maar die ook voor oudkomers nog niet allemaal beantwoord zijn. Daarmee helpt *Welkom in Nederland* zowel oud- als nieuwkomers een stukje op weg in de Nederlandse samenleving, een stukje op weg naar het vinden van een nieuw thuis.

Veel succes!

Dorine de Kruyf
Bureau Taalkunst
januari 2008

Voorwoord bij de vierde druk

Bijna achttien jaar na de eerste druk verschijnt nu de vierde, herziene druk van *Welkom in Nederland*. De aanleiding voor een algehele herziening was het nieuwe examen KNM per 1 juli 2025. Daarvoor zijn nieuwe eindtermen* gemaakt door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De vierde druk is helemaal aangepast aan de nieuwe eindtermen. In deze nieuwe druk is ook de opbouw van de methode en binnen de hoofdstukken aangepast.

De eindtermen waarbij de eerste druk van 2008 was geschreven, waren opgesteld toen Rita Verdonk de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie was. Haar invloed en de tijdsgeest van destijds hebben tot voor kort het KNM-examen beïnvloed. De focus van KNM lag voor een groot deel op hoe het hoort in Nederland. Zo waren twee van de eindtermen ‘houdt tuin en omgeving schoon’ en ‘draagt zorg voor een ordelijk aanzicht van de woning’. In de eerste drie drukken van *Welkom in Nederland* staat dan ook een foto van een nette voortuin van een huis in mijn straat. Het was niet mijn voortuin, die vond ik niet netjes genoeg.

In 2014 verschenen nieuwe eindtermen, maar echt fundamenteel anders waren deze niet. De samenleving was in die tijd wel veranderd. Zo begon ik het voorwoord bij het verschijnen van de derde druk in 2015: ‘In 2008 is de eerste versie van *Welkom in Nederland* verschenen. Toen ik alle hoofdstukken nog eens doornam, besepte ik pas hoeveel er in een relatief korte tijd veranderd was in onze samenleving. Allereerst viel me op hoezeer alles gedigitaliseerd was. In 2008 bestond er overal nog een woonkrant, moest je vaak nog solliciteren of formulieren invullen op papier en schreef ik over “relatiebureaus”. In 2014 zocht je huizen, banen, partners, cursussen, reizen, enzovoort, gewoon op internet.’

Daarna zijn de veranderingen in de samenleving natuurlijk doorgegaan. Maar ook de visies op wat de inburgeraar moet weten. De nieuwe eindtermen van 2024 zijn hierop aangepast. De nette voortuin is verdwenen. En in plaats van woorden als ‘respecteert’, ‘neemt regels in acht’ en ‘vat niet persoonlijk op’ lezen we nu in de eindtermen ‘weet’ en ‘is op de hoogte’. Het gaat over kennis die de inburgeraar zich eigen moet maken. Die kennis wordt getoetst in het nieuwe examen. *Welkom in Nederland* helpt de inburgeraar alle nodige kennis voor het examen op te doen en zich welkom te voelen in de Nederlandse samenleving.

Op deze plaats wil ik een dankwoord uitspreken aan de docenten en hun cursisten die de hoofdstukken hebben uitgeprobeerd: Thomas Castelein van ThomasTeaching&Translations en zijn cursisten bij ABC Dutch en bij De Taalvraag; Anastasiia Kriukova-Romeijn en haar cursisten van taalcursus Echt Nederlands; Sylvia Moerland en haar cursisten van NLtraining en Mister Dutch; Juanita Wesenhagen en haar cursisten van HorizonTaal; Nelleke van Zwienen en haar cursisten van HorizonTaal; Yalçın Berksan en zijn cursisten van Zadkine.

* Bron: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Staatscourant 2024, nummer 15802.

Inhoud

Informatie over <i>Welkom in Nederland</i> voor docenten en cursisten	10
1 Samenleven in Nederland	13
Welkom	14
Taak 1 Feestdagen	14
Taak 2 Familiedagen	19
Taak 3 Afspraken maken	23
Taak 4 Contacten	24
Taak 5 Relaties	26
Taak 6 Organisaties en verenigingen	29
Weet je het nu?	31
Opdrachten buiten de school	32
Woordenlijst	33
2 Gezondheidszorg in Nederland	35
Welkom	36
Taak 1 De huisarts en de tandarts	37
Taak 2 Snel hulp nodig	42
Taak 3 Zelf beslissen over je lichaam	44
Taak 4 De zorgverzekering	48
Weet je het nu?	52
Opdrachten buiten de school	54
Woordenlijst	54
3 Wonen in Nederland	57
Welkom	58
Taak 1 Het land Nederland	59
Taak 2 Wonen in een land met veel water	62
Taak 3 Het openbaar vervoer (OV)	65
Taak 4 Een woning zoeken	67
Taak 5 Het afval	70
Taak 6 Wat je nog meer nodig hebt	73
Weet je het nu?	77
Opdrachten buiten de school	78
Woordenlijst	79
4 Opvoeding en onderwijs in Nederland	81
Welkom	82
Taak 1 Zorgen voor je kinderen	83
Taak 2 Het onderwijs in Nederland	86

Taak 3 Wat moet en wat mag in het onderwijs	91
Taak 4 Opleidingen en cursussen voor volwassenen	93
Taak 5 Wat betaal je voor het onderwijs?	96
Weet je het nu?	99
Opdrachten buiten de school	100
Woordenlijst	101
5 Werken in Nederland	103
Welkom	104
Taak 1 Werk vinden	104
Taak 2 Welk werk past bij je?	108
Taak 3 Wat moet en wat mag als je werk hebt	110
Taak 4 Als je niet genoeg geld hebt om van te leven	115
Taak 5 Discriminatie op je werk	118
Weet je het nu?	120
Opdrachten buiten de school	121
Woordenlijst	122
6 Instanties in Nederland	125
Welkom	126
Taak 1 Contact met instanties	127
Taak 2 De gemeente	130
Taak 3 De politie	133
Taak 4 Verzekeringen	136
Taak 5 De Belastingdienst	139
Taak 6 Verblijfsvergunningen en de Nederlandse nationaliteit	142
Taak 7 Andere organisaties die je kunnen helpen	145
Weet je het nu?	148
Opdrachten buiten de school	149
Woordenlijst	150
7 De Nederlandse staat	153
Welkom	154
Taak 1 De geschiedenis van Nederland	155
Taak 2 Het bestuur van Nederland	161
Taak 3 Nederland als rechtsstaat	169
Weet je het nu?	174
Opdrachten buiten de school	176
Woordenlijst	176
Illustratieverantwoording	179
Woordenlijst	180

Informatie over *Welkom in Nederland* voor docenten en cursisten

Wat is *Welkom in Nederland* voor een methode?

Welkom in Nederland is geschreven voor migranten die in Nederland zijn komen wonen. Ze kunnen met deze methode kennismaken met de Nederlandse maatschappij. *Welkom in Nederland* helpt inburgeraars om te leren voor het inburgeringsexamen, onderdeel KNM. Maar ook andere migranten kunnen met dit boek meer over hun nieuwe land leren. Cursisten krijgen in zeven hoofdstukken informatie over thema's als gewoontes, gezondheidszorg, wonen, werken en politiek. Ze kunnen allerlei oefeningen doen in het boek en op de website.

Wat zijn de verschillen met de vorige druk?

Deze vierde druk is fundamenteel anders dan de derde druk. Sinds juli 2025 is er een nieuw examen KNM. Dit examen is gemaakt bij de nieuwe eindtermen van 2024 van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Alle eindtermen zijn verwerkt in deze vierde druk. En er staat bijna niets meer in dat niet in de eindtermen staat. Het boek is dus ook veel compacter geworden. Daarnaast is alle informatie aangepast aan de actualiteit. Alle informatie is nu verdeeld over zeven hoofdstukken.

De manier van werken is ook veranderd. De structuur van het VUT-model (voorbereiden, uitvoeren, terugkijken) is duidelijker te herkennen. Aan het begin van elke taak zien de cursisten wat ze gaan leren. Aan het eind van het hoofdstuk kunnen de cursisten een keuze maken uit verschillende buitenschoolse opdrachten. Na het bestuderen van het hoofdstuk kunnen ze op de website een toets maken. De vragen in die toets lijken op vragen in het nieuwe examen KNM.

Alle hoofdstukken zijn uitgetoetst door collega's. In het voorwoord zijn hun namen te lezen. Door hun feedback is de methode nog beter afgestemd op de lespraktijk en behoeften van de cursisten.

Hoe kunnen cursisten deze methode doorwerken?

De methode is te gebruiken bij groepslessen. Maar *Welkom in Nederland* is ook geschikt voor zelfstudie of voor het werken met een partner of vrijwilliger. Bij de methode hoort een website, **www.nt2school.nl**, die ook handig is bij zelfstudie.

Het taalniveau in de hele methode is A2. Het is dan ook beter om er pas aan te beginnen als de cursist ook echt A2 heeft. De methode is vooral geschikt voor inburgeraars die via de BI-route of de onderwijsroute lessen volgen.

Waaruit bestaat Welkom in Nederland?

Welkom in Nederland bestaat uit een cursistenboek en een website.

Het cursistenboek

Er zijn zeven hoofdstukken met verschillende thema's. Elk hoofdstuk heeft een vaste opbouw:

- een foto en een overzicht van de subhoofdstukken, die in de methode 'taken' heten
- een introducerende oefening bij het thema
- per taak:
 - de doelen ('In deze taak krijg je informatie over ...')
 - stukjes tekst met illustraties en verschillende soorten oefeningen
- aan het einde van het hoofdstuk: 'Weet je het nu?' (herhaling van de doelen in vraagvorm)
- opdrachten buiten de school
- een woordenlijst met belangrijke woorden voor het examen

De rode woorden in de tekst zijn geen A2-woorden. De rode woorden met een streep eronder zijn belangrijk bij het thema van het hoofdstuk. De woorden met een streep eronder staan in de woordenlijst in het boek. Alle rode woorden staan in de vertaalde woordenlijsten op de website. De woorden zijn alleen de eerste keer in een hoofdstuk rood gemaakt.

De website

Op de website www.nt2school.nl vind je extra informatie en extra materiaal bij het boek.

Je kunt met het materiaal verder oefenen. Je vindt op de website onder andere studiewijzers, vertaalde woordenlijsten, antwoorden, werkbladen en toetsen. Voor docenten is er een handleiding.

Pictogram



Dit betekent dat je op de website extra materiaal en extra informatie kunt vinden.

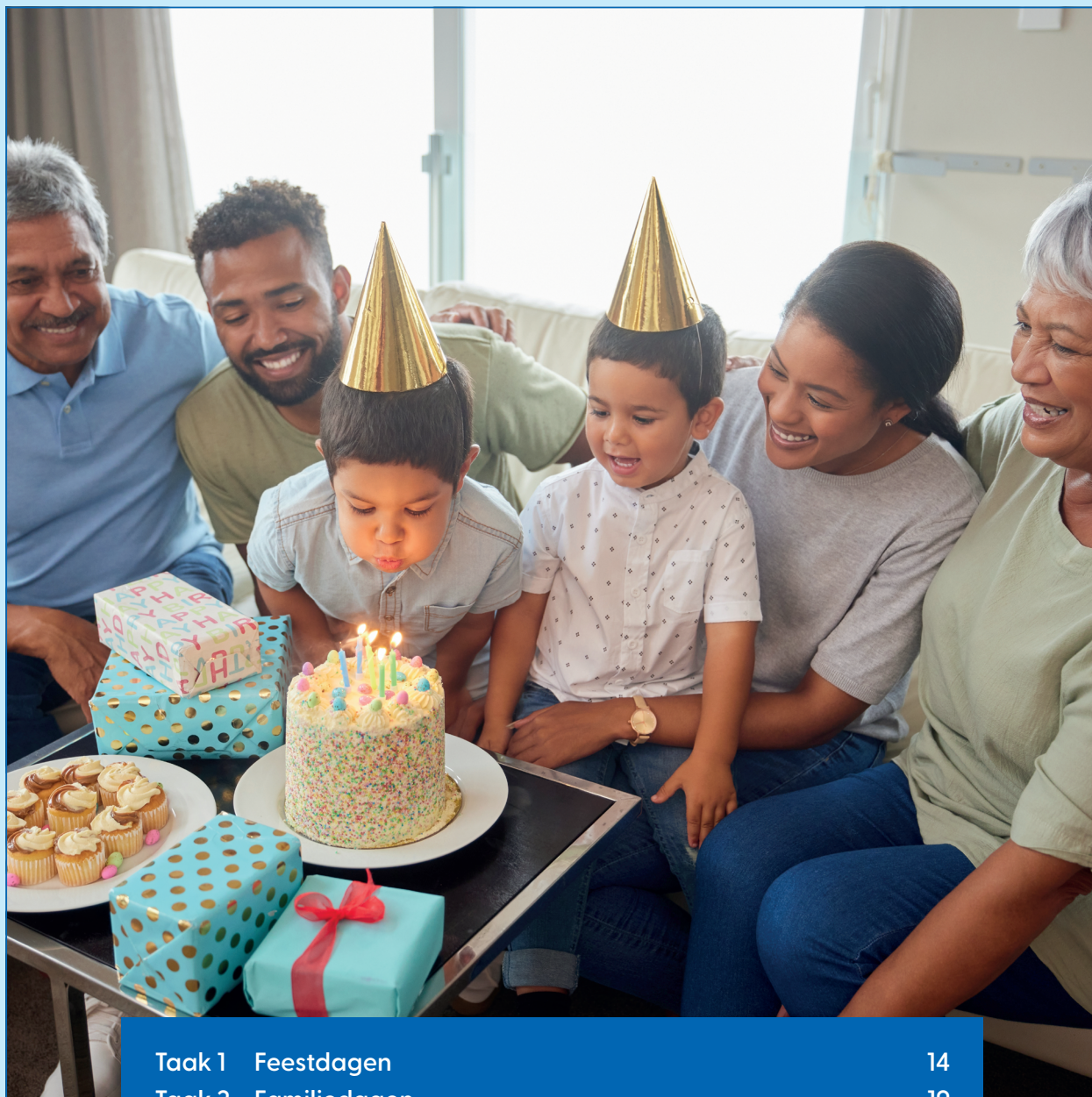
Hij, zij of ...?

Soms zie je in het boek het woord 'hij'. Bijvoorbeeld: 'Als iemand geslaagd is voor een examen van school, krijgt hij een diploma.'

Dan gaat het niet alleen over mannen. Het kunnen dan alle personen zijn.

1

Samenleven in Nederland



Taak 1	Feestdagen	14
Taak 2	Familiedagen	19
Taak 3	Afspraken maken	23
Taak 4	Contacten	24
Taak 5	Relaties	26
Taak 6	Organisaties en verenigingen	29

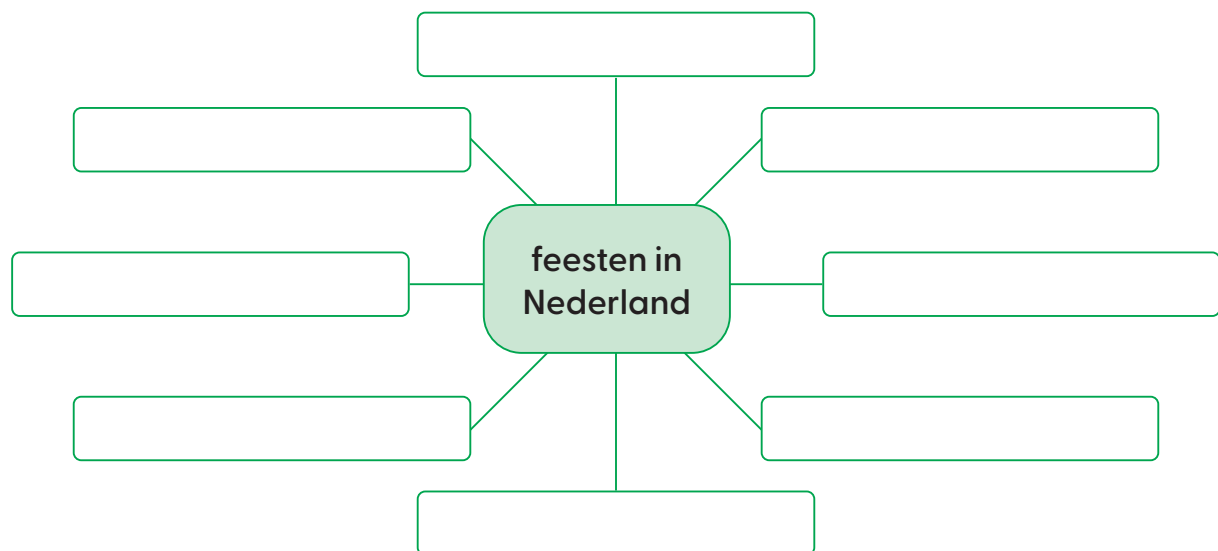
Welkom

 Op de website staat de introductie bij dit boek. Lees deze informatie voordat je begint.

 De studiewijzer, woordenlijsten en antwoorden bij dit hoofdstuk staan op de website.

1 Bespreek de vragen met een andere cursist.

- 1 Kijk naar de foto op pagina 13.
 - a Wat zie je allemaal?
 - b Wat doen de mensen?
 - c Waarom doen ze dat?
- 2 Wat zie je op de andere foto's in dit hoofdstuk?
- 3 Met welke Nederlanders heb jij veel contact?
- 4 In welke **situaties** maak jij een afspraak?
- 5 Doe je in je vrije tijd iets bij een Nederlandse **organisatie** of **vereniging**?
 - a Zo ja: Wat?
 - b Zo nee: Wil je iets gaan doen? Wanneer?
- 6 Maak een woordspin:



Taak 1 Feestdagen

In deze taak krijg je informatie over:

- a feestdagen in Nederland
- b 4 en 5 mei: **Dodenherdenking** en **Bevrijdingsdag**
- c de Nederlandse **vlag** en het **volkslied**

Deze feestdagen en speciale dagen zijn er in Nederland:

Feest	Wanneer is het?	Wat betekent dit feest en welke <u>gewoontes</u> zijn er?	Wie vieren dit feest?
Valentijnsdag	14 februari	Het is een dag van de liefde. Mensen sturen elkaar een kaart of geven elkaar een cadeautje.	Verliefde mensen of mensen met een partner. Soms ook vrienden met elkaar.
carnaval	Drie dagen van zondag tot en met dinsdag in februari of maart (elk jaar een andere datum)	De mensen doen gekke kleren aan, gaan dansen en drinken meestal veel bier.	Vooraf mensen in het zuiden van Nederland. Rond deze datum hebben de scholen voorjaarsvakantie .
<u>Pasen</u>	Een zondag en maandag in maart of april (elk jaar een andere datum)	Christenen vieren dat Jezus weer leeft. Dit is ook een lentefeest. De mensen eten veel eieren, ook van chocola.	Christenen vieren het in de kerk. Bijna iedereen heeft een extra vrije dag op de maandag.
Eid al-Fitr (ook bekend als Suikerfeest)	Een feest voor moslims (elk jaar een andere datum)	Moslims vieren dit na de ramadan: een maand vasten . Ze eten veel zoete dingen.	De meeste moslims vieren dit met familie of vrienden.
<u>Koningsdag</u>	27 april	Het is de verjaardag van de koning. Er zijn markten waar iedereen tweedehands spullen mag verkopen. Alles is oranje op straat. Veel mensen hangen een vlag buiten.	Voor de meeste Nederlanders is dit een belangrijke dag. Bijna iedereen heeft een vrije dag.
Dodenherdenking en Bevrijdingsdag	4 mei en 5 mei	In het volgende stukje vind je meer informatie.	5 mei is één keer in de vijf jaar een vrije dag. Rond deze datum hebben de scholen meivakantie.
Moederdag	Tweede zondag in mei	Een dag speciaal voor moeders. Moeders krijgen cadeautjes.	Meestal voor moeders met jonge kinderen.

Feest	Wanneer is het?	Wat betekent dit feest en welke gewoontes zijn er?	Wie vieren dit feest?
Hemelvaart	Een donderdag in mei (elk jaar een andere datum)	Christenen vieren dat Jezus naar de hemel is gegaan.	Christenen vieren dit in de kerk. De meeste mensen hebben een vrije dag.
Pinksteren	Een zondag en maandag in mei of juni (elk jaar een andere datum)	Christenen vieren dat God in de mensen is gekomen.	Christenen vieren dit in de kerk. Bijna iedereen heeft een extra vrije dag op de maandag.
Vaderdag	Derde zondag in juni	Een dag speciaal voor vaders. Vaders krijgen cadeautjes.	Meestal voor vaders met jonge kinderen.
Keti Koti	1 juli	Dag van de vrijheid , het einde van de slavernij . De mensen hebben traditionele Surinaamse kleren aan en dansen op hun muziek.	Vroeger voor Surinamers, nu vieren meer mensen dit.
Sinterklaas	5 december, vooral 's avonds	De verjaardag van Sinterklaas (denken de kinderen). Mensen geven cadeautjes aan elkaar, vooral aan de kinderen.	Meestal voor kinderen, maar ook veel volwassen Nederlanders vieren dit met familie of vrienden.
Kerstmis	25 en 26 december	Christenen vieren dat Jezus is geboren. Het is een winterfeest. Veel mensen zetten een kerstboom in huis. Ze maken lekker eten.	De meeste Nederlanders vieren dit met familie. Bijna iedereen heeft vrije dagen. Rond deze datum hebben de scholen kerstvakantie.
oud en nieuw	Oudjaar: 31 december Nieuwjaar: 1 januari	Dit is de laatste dag van het oude jaar en de eerste van het nieuwe jaar. 31 december is een gezellige avond, er is soms vuurwerk en mensen eten oliebollen .	De meeste Nederlanders vieren dit met familie of vrienden.

Dodenherdenking en Bevrijdingsdag

Op 5 mei vieren we het einde van de **Tweede Wereldoorlog** in Nederland in 1945. Die dag noemen we Bevrijdingsdag.

Op 4 mei om 20.00 uur is iedereen twee minuten stil. Dan denken mensen aan alle **overleden** mensen in een **oorlog**. Dat noemen we Dodenherdenking. Op 4 mei hangen de mensen de vlag 's avonds **halfstok**. De vlag hangt alleen op 4 mei halfstok.

Ook op 5 mei hangen veel mensen de vlag uit.

Voor veel Nederlanders zijn dit belangrijke dagen. We denken dan ook aan onze vrijheid.

De Nederlandse vlag en het volkslied

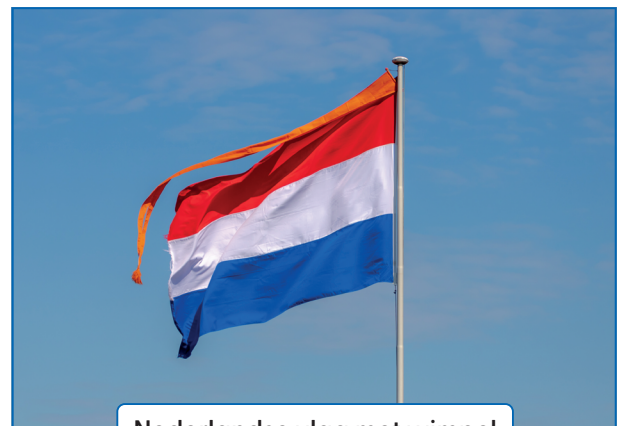
Op sommige dagen hangen mensen de vlag uit. Je hebt dat gelezen bij Koningsdag, 4 en 5 mei.

De Nederlandse vlag heeft de kleuren rood, wit en blauw. Op Koningsdag hangen mensen er ook vaak een oranje **wimpel** bij.

Het Nederlandse volkslied heet 'het Wilhelmus'.

Op de website kun je horen hoe dat **klinkt**.

Op Koningsdag, 4 en 5 mei zingen mensen het volkslied. Je hoort het ook bij sportwedstrijden als Nederland tegen andere landen moet spelen. Bijvoorbeeld als het Nederlands elftal speelt.



Nederlandse vlag met wimpel



winkelstraat met kerst

Waar vieren de mensen feest?

De mensen vieren deze feesten meestal thuis, met hun familie en soms met vrienden. Maar bijna overal **merk** je dat het feest is: in de winkels, op straat, op scholen, op je werk. In de weken voor Kerstmis hangen er bijvoorbeeld overal **lichtjes**. In de winkels hoor je ook kerstmuziek. Veel mensen zetten een kerstboom in huis. Ook op school zijn de kinderen bezig met Kerstmis: ze horen verhalen over Kerstmis, maken dingen voor het feest en zingen kerstliedjes.

Wie viert er feest?

Niet iedereen viert alle feesten. Sommige Nederlanders vieren bijvoorbeeld helemaal geen Sinterklaas. En voor mensen zonder geloof zijn de christelijke feesten niet zo belangrijk. Of ze denken dan aan andere dingen. Bijvoorbeeld: Pasen is een christelijk feest, maar ook een lentefeest. Op christelijke feestdagen heeft bijna iedereen vrij. Soms zijn de winkels dan gesloten.

Een ander feest, Ketu Koti, was vroeger alleen een Surinaams feest. Maar nu vieren ook mensen met interesse in andere culturen dit feest.

2 Vul de naam in van het feest of de speciale dag.

- 1 Feest op 5 december, kinderen krijgen cadeautjes. _____
- 2 Mensen zetten een boom in huis. _____
- 3 Een zondag en maandag in mei of juni. _____
- 4 Mensen dansen met gekke kleren aan. _____
- 5 Er zijn veel markten met tweedehands spullen op straat. _____
- 6 Om acht uur 's avonds is het twee minuten stil. _____
- 7 De mensen eten veel eieren. _____
- 8 Eerste dag van het jaar. _____

3 Vul de woorden in.

Kies uit: lichtjes – oranje – oliebollen – slavernij – vasten – volkslied

- 1 Het Wilhelmus is het Nederlandse _____.
- 2 Met Ketu Koti vieren Surinaamse mensen het einde van de _____.
- 3 Op Koningsdag is er veel _____ op straat.
- 4 Moslims vieren het Suikerfeest na een maand _____.
- 5 Veel mensen eten _____ met oud en nieuw.
- 6 In de weken voor Kerstmis hangen er veel _____ op straat.



oliebollen

4 Vul de namen in van feesten die mensen uit jouw land vieren. Vieren Nederlanders dat ook?

Feest	Wanneer?	Wat vieren ze? Welke gewoontes?	In Nederland ja / nee

Bespreek dit met een andere cursist.

Taak 2 Familiedagen

In deze taak krijg je informatie over gewoontes in Nederland:

- a bij een verjaardag
- b bij een bruiloft
- c als er een baby is geboren
- d als er iemand is geslaagd
- e als er iemand is overleden

Er is iemand jarig

Je verjaardag is elk jaar op de datum dat je geboren bent.

Voor Nederlandse kinderen is de verjaardag de belangrijkste dag van het jaar. Ze krijgen cadeautjes en hun ouders kopen een taart met kaarsjes. Mensen die op bezoek komen, zingen voor het jarige kind 'Lang zal die leven'.

Kinderen mogen op hun verjaardag **trakteren** in de klas. Ze geven een feestje voor vriendjes en vriendinnetjes. Die nemen dan een cadeautje mee. Ze doen thuis spelletjes of ze gaan bijvoorbeeld naar het zwembad of naar de film.

Ook veel volwassenen vieren elk jaar hun verjaardag. Dat doen ze soms op de dag zelf, maar vaak op een dag in het weekend. Familie en vrienden komen op bezoek op het verjaardagsfeest. Ze nemen een cadeautje mee. Ze eten taart en andere lekkere dingen. Je kunt een jarige ook **feliciteren** als je niet op bezoek komt. Je kunt de jarige bijvoorbeeld bellen, of een kaart of een appje sturen.

Mensen gaan trouwen

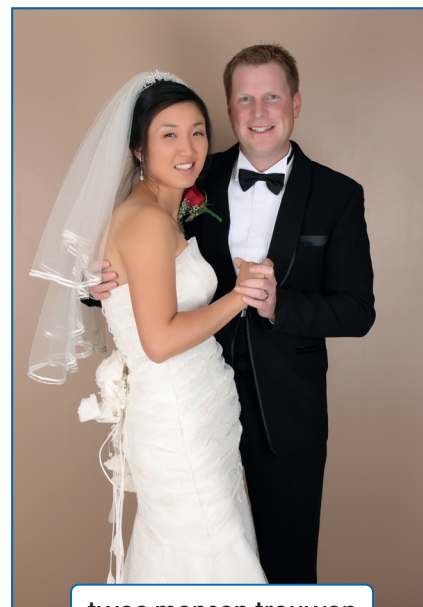
Als mensen gaan trouwen, vieren ze een bruiloft. Ze sturen eerst een kaart naar familie en vrienden met een **uitnodiging**.

Meestal draagt de vrouw een witte jurk en de man een mooi **kostuum**. Ze trouwen op het gemeentehuis en soms ook in de kerk. Meestal gaan ze met de familie en hun beste vrienden lekker eten. Ook is er 's avonds vaak een feest. Soms gaan ze na de bruiloft op vakantie.

In Nederland kunnen ook twee mannen of twee vrouwen met elkaar trouwen.

Veel mensen willen niet trouwen, maar **samenwonen**. Anderen gaan eerst een tijd samenwonen voordat ze trouwen.

Je leest meer over **relaties** in hoofdstuk 1 - taak 5 Relaties.



twee mensen trouwen



beschuit met muisjes

Er is een baby geboren

In Nederland worden baby's soms niet in het ziekenhuis geboren, maar thuis. Als alles goed gaat, mogen de ouders zelf kiezen. Als er een baby is geboren, sturen de ouders een kaartje naar familie en vrienden. Als je op bezoek wilt komen, moet je meestal eerst een afspraak maken. Je neemt een cadeautje mee. Je blijft dan ook niet zo lang. Het bezoek krijgt **beschuit met muisjes** te eten.

Er is iemand geslaagd voor een examen

Als iemand geslaagd is voor een examen van school, krijgt hij een diploma. Vaak hangt hij dan een vlag buiten met zijn tas eraan. Hij geeft meestal ook een feest.



vlag met tas

Er is iemand overleden

Als er iemand is overleden, stuurt de familie een kaart naar andere mensen. Ze sturen de kaart naar de familie, vrienden en **kennissen** van de overleden persoon. Op de kaart staat waar en wanneer de **begrafenis** of de **crematie** is.

De mensen komen meestal samen en denken aan de overleden persoon. Ze gaan soms ook naar de kerk. Een paar mensen vertellen iets over de overleden persoon en er is muziek. De **kist** met de overleden persoon staat er dan bij. Op de kist liggen vaak bloemen. Na de begrafenis of crematie kun je de familie even spreken.



kist met bloemen

Wanneer zeg je wat?

‘**Gecondoleerd**’ zeg je tegen de familie als er iemand is overleden.

Je kunt ook ‘Veel **sterkte**’ zeggen als er iemand is overleden. Of in een andere moeilijke situatie.



een verjaardag

‘Gefeliciteerd’ zeg je als mensen blij zijn, dus:

- op een verjaardag
- als er een baby is geboren
- als er mensen trouwen
- als er iemand geslaagd is voor een examen

5 Waar hoort het bij? Zet een kruisje op de goede plaats. Soms moet je meer kruisjes zetten.

	Verjaardag	Bruiloft	Baby geboren	Iemand geslaagd	Begravenis
1 Je zegt: 'Gefeliciteerd.'	☐	☐	☐	☐	☐
2 Je zegt: 'Gecondoleerd.'	☐	☐	☐	☐	☐
3 Het gebeurt op het gemeentehuis.	☐	☐	☐	☐	☐
4 Er zijn bloemen bij.	☐	☐	☐	☐	☐
5 De vrouw heeft vaak een witte jurk aan.	☐	☐	☐	☐	☐
6 Je krijgt beschuit met muisjes.	☐	☐	☐	☐	☐
7 De vlag met een tas hangt buiten.	☐	☐	☐	☐	☐
8 Er is vaak muziek.	☐	☐	☐	☐	☐
9 Het bezoek eet meestal taart.	☐	☐	☐	☐	☐
10 Christenen komen samen in de kerk.	☐	☐	☐	☐	☐

6 Waar of niet waar?

- | | |
|--|------------------|
| 1 Jarige kinderen mogen op school trakteren. | waar / niet waar |
| 2 In Nederland zingt een jarig kind voor het bezoek. | waar / niet waar |
| 3 Nederlanders eten vaak beschuit met muisjes op een verjaardag. | waar / niet waar |
| 4 In Nederland mogen twee mannen met elkaar trouwen. | waar / niet waar |
| 5 Baby's worden in Nederland ook vaak thuis geboren. | waar / niet waar |
| 6 Als er iemand is overleden, is er een begrafenis of crematie. | waar / niet waar |

Taak 3 Afspraken maken

In deze taak krijg je informatie over het maken of afzeggen van afspraken:

- a wanneer Nederlanders afspraken maken
- b wat belangrijk is bij het maken van afspraken

Met wie maak je een afspraak?

- Met **formele** contacten
Nederlanders maken veel afspraken. Bijvoorbeeld een afspraak in de **gezondheidszorg**. Zoals een afspraak met de huisarts, de tandarts, de **fysiotherapeut** of in het ziekenhuis. Of een afspraak met een **instantie** zoals de gemeente of voor een **sollicitatiegesprek**. Of een afspraak op het werk om met **collega's** te **overleggen**. Of op de school van je kind.
- Met **informele** contacten
Voor een bezoek aan familie of vrienden maken Nederlanders meestal ook een afspraak.

Hoe moet je een afspraak maken?

Voor informele afspraken appen de meeste mensen elkaar.

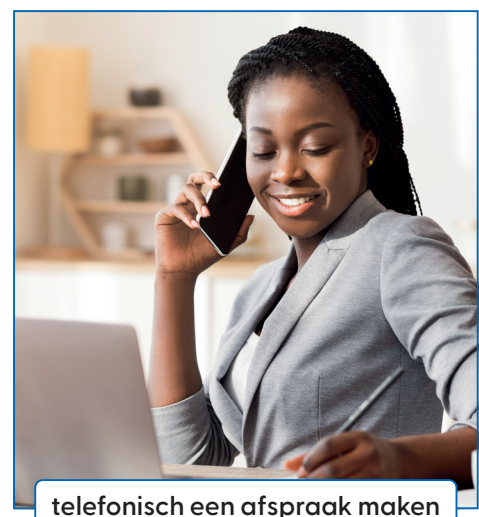
Een formele afspraak kun je soms maken via een website of met een mailtje.

Maar meestal moet je **telefonisch** een afspraak maken. Dan zijn een paar dingen belangrijk:

- Je moet kunnen **uitleggen** met wie en waarom je een afspraak wilt.
- Je moet je achternaam kunnen spellen.
- Soms vragen ze meer informatie, bijvoorbeeld je geboortedatum of je adres. Die moet je ook kunnen geven.
- Je moet **noteren** wanneer, waar en met wie de afspraak is.

Als je te laat komt of moet afzeggen

Bij formele afspraken is het zeker belangrijk dat je op tijd komt. Kun je echt niet op tijd komen, de bus rijdt bijvoorbeeld niet? Dan moet je even bellen of een **berichtje** sturen. Soms kun je toch niet op een afspraak komen. Dan moet je de afspraak afzeggen. Je moet dan even bellen. Je moet op tijd bellen, meestal 24 uur voor de afspraak. Kom je niet en heb je niet op tijd gebeld, bijvoorbeeld bij de tandarts? Of kom je veel te laat? Dan kun je toch een **rekening** krijgen. Ben je een afspraak vergeten? Dan moet je ook even bellen.



telefonisch een afspraak maken

7 Wat voor advies geef je in deze situatie? Wat moeten deze personen zeggen? Bespreek dit met een andere cursist. Maak daarna bij elke situatie een korte dialoog.

- 1 Reza heeft over een halfuur een sollicitatiegesprek. Hij staat op het station, maar zijn trein rijdt vandaag niet.
- 2 Tatiana wil een afspraak maken met de huisarts. Ze heeft alleen op woensdag vrij.
- 3 Lysset had om 10 uur een afspraak bij de tandarts, maar ze is niet gegaan. Om 11 uur schrikt ze: ze is de afspraak helemaal vergeten.
- 4 Het gaat niet zo goed met Tahers kind op school. Hij wil de leraar spreken.
- 5 Akber wil met zijn collega overleggen.
- 6 Arom heeft een afspraak met haar **taalcoach**, maar ze kan toch niet komen.
- 7 Stefano wil zijn nieuwe burens **uitnodigen** om bij hem koffie te drinken.
- 8 Ricardo heeft met zijn Nederlandse schoonmoeder afgesproken om met haar te lunchen. Hij is de tijd vergeten. Hij denkt dat hij een halfuur later komt.

Taak 4 Contacten

In deze taak krijg je informatie over Nederlanders:

- a dat ze soms **direct** zijn
- b dat er **verschillende** groepen zijn
- c hoe je kunt weten wat de gewoontes zijn



kritiek van een collega

Direct

Nederlanders kunnen erg direct zijn: ze zeggen vaak eerlijk wat ze echt denken. Maar ze proberen dat meestal wel vriendelijk te doen.

Bijvoorbeeld: Erik nodigt zijn collega's uit voor zaterdagavond, dan viert hij zijn verjaardag. Erik heeft Marieke ook uitgenodigd. Marieke heeft het druk dat weekend en ze is ook moe. Ze zegt: 'Sorry, ik kom niet, ik heb te veel andere dingen te doen dit weekend.'

Nog een voorbeeld: Arom heeft een nieuwe baan. Ze heeft een fout gemaakt. Haar collega geeft haar **kritiek** en zegt haar ook hoe ze het beter kan doen.